

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Quinta est consideratio dolorose crucifixionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

de dolorosa crucifixione XXXVII

poteras tñ liberare. Remig. Vos erat apud antiqs vt cu vellet qs se ondere im munē ab aliq crimine: accepta aq lauaret man? corā p̄plo. Hiero. Iudex q̄ cogit p̄ dñm ferre sententiā nō datat oblatū sed arguit offeretes: iustū eē p̄nitiās eū qui crucifigēd? ē. seq̄t: vos videris, q. d. Ego minister legū sum, vox v̄ra sanguinē fundit. seq̄t. Et rādes vniuersus p̄pls dicit. Sanguis ei? sup nos z sup filios n̄ros. Perseuerat vsq; in p̄sentē diē hec impca/ tio sup iudeos z sanguis dñi non aufert ab eis. Hec Hiero. Q̄ pessimā hereditatē reliq̄runt iudei filijs suis. Uñ d̄f. q̄ singulis lunatiōib? patiunt fluxū sanguinis. Ps. Percussit eos dñs in posteriora z opprobriū sempiternū dedit illis. Et qz ch̄i sanguinē quē sup se receperūt nō pnt exoluere. Iō sūt et erunt vsq; in finē seclī serui ch̄ianoz. Audies igit pilat? q̄ cri/ men sup se recipere z cesari se cōfiterē esse subiectos vici? timore cesaris z fauore iudaici p̄pli cui p̄erat: I iusticiā: p̄tra p̄sciētiā suā dedit crudelissimā sniam de morte innocētis, z p̄ sniam diffinitiuā tradidit eis ch̄im vt crucifigeret. Q̄ ch̄iā/ nissimū p̄dolere z p̄pāiamini innocentissimū dño v̄ro sic iuste p̄vob? d̄nato Qui ei? p̄parit iuste iudicatio: iuste iudicāti? re gnabit. Q̄ iesu hōe q̄ sincero aore nos d̄lexisti q̄ iniustā mortis sniam ferre voluisti vt nos a iusta mortis eterne snia liberares. Ch̄iani diligite ch̄im z h̄ senti/ te in vob? qd̄ er in ch̄risto iesu.

- ¶ Quinta ē consideratio dolorose crucifixionis. Ubi p̄siciendi sunt: in cor de ientendi septe ch̄risti dolores.
- ¶ Prim? ē dolor ex p̄bratiue eductiōis.
- ¶ Secd̄s est dolor amaricatiue potatiōis.
- ¶ Tert? ē afflictitiue p̄clauatiōis.
- ¶ Quart? ē vitupatiue situatiōis
- ¶ Quint? ē illusiue partitiōis.
- ¶ Sext? ē p̄fusiue derisiōis.
- ¶ Septim? ē imperatiue p̄uiciatiōis.

¶ Primus est dolor ex p̄bratiue eductiōis quō v̄iz exprobrabilif educt? ē extra ciuitatē vt crucifigeret. Fu it autē hec eductio exprobrabilis p̄cipue p̄pter tria. Primo rōe oneris ipositi. Data appē snia spoliare dñm chlāmyde pur

purea q̄ fuerat indutus: z vestimētis suis p̄p̄is eū reinduerūt vt sic ducet? ad mortē magis cognoscere? in veste p̄p̄ia: z sup ei? h̄ueros iā dolorib? fatigatos imposue rūt crucē durā z onerosam. Erat autē cruc? quindē pedū in lōgitudine: vt h̄i i h̄ist. Q̄ mēsa tūc erat m̄f ei? z dolzē p̄fecta q̄ tñ p̄p̄i mltitudinē appropinq̄re nō poterat. Iō dicit aliq̄ z verisimile ē q̄ ce leriter iuit p̄ viā aliā breuiorē cū sociab? suis z iōāne vt alios p̄cedēs posset ei aliq̄ q̄ntulū app̄pinq̄re. Cū autē extra portā ciuitatē in occursum viāz eū obutū h̄ret cernēs eū sic oneratū p̄ angustia cordis q̄ si semimortua facta: nec ei p̄bum dicere poterat: nec dñs sibi accelerat? ab his q̄ eū ducebāt. Q̄ q̄nt? vtriusq; meror: q̄nta angustia: q̄ dolentes etiā gemetes idē sc̄tē mulieres suspirantes dñam gl̄osaz q̄ etiā d̄f p̄ dolore in terrā corruisse In illo autē loco in q̄ sic i terrā corruit postmodū in hui? rei mēoriā a fidelib? p̄structa ē cap pella q̄ sc̄tā maria de h̄palmō nuncupatur Iesus autē vidēs matrē sic desolatā fatiga tus z fract? z p̄cedenti afflictioē debilita tus iam ampli? crucē portare nō poterat. Credo q̄ dñā mater ei? libēter eā portat? set si potuisset. Deposuit q̄ dñs crucem vt pausaret. Qd̄ vidēs illi maledicti mini? stri sathane nolētes quouis mō differret forte timētes ne pilat? sententiā reuocaret coegerūt simonē cyrenēū sic dictū a cyre/ ne ciuitate libye: patrē alexādriz rufi discipuloz dñi: de villa venentē z euntē ad ci uitatē vt crucē portaret post iesuz vsq; ad crucifixionis locū. Nā vt d̄t Aug?. Null? alioz acceptabat crucē baiulare: eo q̄ li/ gnū detestabile putabat. Secūdo rōe loci: qz i ciuitate hierusalē q̄ erat caput ro riuus iudee: qz sc̄dm doctores factū ē mul tiplici rōe. Primo qz hierusalē loc? erat a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Regalia autē sacrificia figurabāt ch̄i pas/ sionē q̄ ē verū sacrificiū. Iuxta illd̄ Ep̄. v. Tradidit semetip̄m oblationē hostiā deo in odore suauitatis. Secūdo qz hoc maxime p̄ueniebat hūilitati ei? vt sc̄z sic turpissimū mortis gen? elegit: sc̄z mortē z crucis: ita etiā in loco tā celebri mortem pati nō recusauit Leo papa ser. de ep̄s h. Qui serui formā susceperat bethleē p̄le/

Sermo de passione dñi De

git natiuitati: hierosolymā passioni. Ter-
tio qz virtus passionis eius ad totū mun-
dū diffūda erit. 3o in medio terre ha-
bitabilis pati voluit scz in hierusalē. Ps.
Deus autē rex n̄ ante secula opatus est
salutē in medio terre. Erat autē tūc multi-
do maxima populoz in hierusalē qz vene-
rant illuc oēs a tota iudea p̄ solēnitates
paschale p̄ quod etiam p̄sūbiliter erat
b̄mōi ch̄i eductio p̄pter cursum p̄p̄oz.
Erat autē ibi multiplex turba. P̄ua erat
turba carnificū q̄ cū p̄mebant. Alia iudeo-
rū q̄ eū irridebant. Alia eoz q̄ ad vidēdū
spectaculū p̄ueniebant. Alia eoz q̄ eū an-
gustiegebant. Inter q̄s erāt mulieres plā-
gentes et lamentātes. Ad q̄s se conuertit
dñs et cōpatiēdo p̄dixit futurā ciuitatis
calamitatē et desolationē dicēs. Filie hie-
rusalē nolite flere sup me: nō tamē prohibe-
bet ibi dñs cōpassionē: s̄ p̄dixit aliā lugē-
di causam: nō subdit: s̄ sup vosmetipsas: et
sup filios v̄ros flere: et sup imminens exci-
diū v̄ris vestre. Secūdū sensum littera-
lē. Fletus ad quē illas inducebat erat p̄
miseriā sup iudeos venturā p̄ romanos:
et illa miseria figura fuit extreme miserie
sup incredulos et malos ch̄ianos ventu-
re: p̄ cuius euasione flere debem⁹ et orare an-
terminū huius vite. Quomā ecce veniet
dies scz q̄dragesimo secūdo āno post ch̄i
passionē in q̄b⁹ dicent. Beate steriles q̄
non genuerunt: et v̄bera que non lacta-
uerunt: quia agillos erāt ad fugiendū
q̄. Gaude et p̄ se solum erūt anxie. Tunc
incipient dicere motibus cadite sup nos:
et collibus operite nos. Aliqui em̄ p̄ hor-
roz miserie hoc desiderabant: p̄ horrore
miserie in obsidione ciuitatis facta p̄ titū
et vespasianū. Similiter in die iudicij hoc
dicet p̄ vobis oprātes absēdi a facie dñi
Et iudicet dñs dicens. Quia si in viridi
ligno hoc faciūt: in arido quid fiet? s̄ d̄
si in christo omniū virtutū viroz virent
et tormenta inferunt. In arido. i. populo
iudaico et humore diuine gracie destituto
et arefacto quid fiet: quasi dicat s̄m Be-
dam. Si ego qui peccatum nō feci et fru-
ctuosus sum: sine igne passionis de mūdo
non exeo: que tormenta restant peccato-
ribus et impijs qui fructibus sunt vacui:
Pro p̄ q̄ dicit Gre. Quoties mortē sal-
uatoris attendo et patientiā iob et impie

baptiste? s̄ d̄ d̄ dico tibi. Quoties qd pas-
suri sūt illi q̄s de⁹ reprobat si tanta passi-
sūt illi q̄s deus amat. Hec ille. Tertio
fuit exprobrabilis et p̄sūbilis ch̄i edu-
ctio rōne terminat: qz scz educt⁹ ē extra ci-
uitatē in locū q̄ d̄ golgotha q̄d interpre-
tatur caluarie locus: qz ibi erant caluarie
.i. teste capitis malefactorū ibi occisorum.
Voluit autē pati in loco pctōz vt ostenderet
qz p̄ pctōib⁹ moreret. Voluit etiaz pati
extra ciuitatē vt ostenderet q̄ q̄cūqz volunt
p̄sequi passionis fructū debēt p̄ affectum
exte extra mūdū. Heb. vi. Exeam⁹ ad eū
extra castra. Et Grego. Tāto deo quis
est p̄tius: q̄nto ab amore mūdī magis
est alien⁹. Hec ille. Hic caluarie loc⁹ p̄
dūce passionis mēoriā magnā habet cō-
pūctionis p̄tate. Ibi em̄ magna et stupen-
da opari dignat⁹ ē dñs q̄b⁹ atēte ad me-
moriā reductis cor p̄ritū et hūiliatū cō-
pungit et q̄si passiois torculari cōpassiois
lachryme expmūt. Sed ergo tibi desunt
lachryme cōpūctiois: p̄ge illuc affectibus
mētis. Si tibi extinet⁹ ē ignis deuotiōis:
illuc p̄ge et collige de lignis crucis q̄bus
deuotiōis ignem in te suscitabis. Est autē
mōs iste caluarie extra ciuitatē ad aq̄lonē
et iuxta ip̄m ad q̄nq̄gita passus erat sepul-
crum dñi.

Secūdus ē dolor ama-
ritatiue potatiōis: qz an crucifixionē dede-
rūt ei bibere vinū cū felle mixtū. Ambro.
De tibi amaritudo pctōz meoz p̄ q̄ tol-
lenda tanta fuit amaritudo mortis ch̄i
necessaria. Hec ille. Un̄ parz q̄ntū odire
debem⁹ pctm. Exēplū. Cosueuerūt homi-
nes multū odire cām moztis s̄s sui vel a-
mici. Notandū autē q̄ sicut refert Aico. 5
lyra. legit in q̄dā libello hebraico q̄ apud
eos intulatur Liber iudicū ordinarioz q̄
qz salomō dixerat Prover. xxx. Date s̄t
cerā mēfētibus et vinū his q̄ amaro sunt
alo vt bibāt et obliuiscant egestatis suē.
Seniores iudeoz statuerāt vt cōdemna-
tis ad mortē dare vinū aromaticū vt fa-
cilius tolerarēt passionē. In hierusalem
autē erāt matrone deuote et cōpassiue que
hoc vinū dabāt ex deuotiōe. Iudei autē
ex nimia crudelitate mortē tale vinū darū
p̄ ch̄i et duob⁹ latronib⁹ acceperūt. s̄m q̄
dictū erat Amos. ij. Vinū d̄natoz bibe

dolorosa crucifixiōe Fo. XXXVI

hāz lo. d. ei. p. posuerit acerū cū felle mixtū
Tertius est dolor affli-
ctiue cōclauatiōis: qñ scz cruce parata et
in terra collocata exuentes illi neq̄ maḡ
impetu dām iesum ad terrā piecerunt vt
claus eū cruci p̄figerent. Q̄ntus dolor
tūc erat in corde marie m̄ris ei. cuz oculi
suis videret filiū sic nudatū corā omni po-
pulo sic vulneratū z plenū doloribz. Ervt
dicit Ansel. in f̄ginali planctu. Maria ve-
lamē sui capiti accipiens circumligauit lum-
bos eius. Quāuis autē euāgeliste nō oia
dicant: tñ verisimiliter credendū est q̄ ita
nudatus z genuflexus iesus vt se sup cru-
cē extenderet: oculis ad celū leuatis i cor-
de suo dixit. Suscipe nūc sc̄tē pater eter-
ne me dilectū filiū tuū quē tibi offero i sa-
crificiū imaculatū p̄ salute generis hūani
z remissione peccōz. Ecce nō iam offerū
tibi legalia sacrificia agnoz z hircoz z si-
milū: s̄z caro mei innocētis filij tui. Tri-
ginta z tres anni elapsi sūt q̄ hāc duces
sp̄ aspiciens in illa moit. p̄ hūani generis
redemptiōe cōcupiuit z desiderauit. Tan-
dē se prociēs sup crucē manus z pedes
liberalissime extēdit. Acceperūt autē cla-
uos crucifixoꝝ z p̄fixerūt eū. Sic ar̄ dicūt
aliq̄: fecerūt foramina in cruce. Et q̄ con-
fira vna manu nō poterat alta neq̄ etiaz
pedes ad alia foramina pertingere. Ido
ligatis funibus brachijs z pedibus ita a-
troci traxerūt q̄ oēs iūcture ossiū dinume-
rari poterūt. Iuxta illud ps̄. Dinume-
rauerūt oia ossa mea. i. Dinumerabilia fe-
cerūt. Vbi s̄m Aug. ad h̄ram describitur
extēsis corporis ch̄i in cruce. Attende
igitur o ch̄ustiane qm̄ ip̄a crux est mensu-
ra q̄ ondit z mensurat q̄ntus est amor dei
ad nos qui tantū extēdit vnigenitū in ea
epomat parte q̄ntum extēdit poterat ad
dextrā z sinistram sursum z deorsum: acti-
dūs diceret. Tantū vos amo q̄ hū vos
amare valeo qui in amore vestrū totum
ex omni parte me extendo. Eccl. ij. Ami-
co fideli nulla est comparatio. Scripsit
autē titulū pilatus: z posuit sup crucem.
Erat autē scriptū Iesus nazaren. rex iud-
eoz. Et h̄ hebraice grece z latine: vt di-
uerſa linguaz hoies q̄ ad diē festū cōue-
nerāt legeret. Posuit autē tabulā in q̄ scri-

ptus erat titulus cū cauilla sup crucem.
Dicebat autē pōtiffices pilato. Noli scribe
re rex iudeoz: s̄z q̄ ip̄e dixit: rex suz iudeo-
rū. Pilat. r̄ndit dices. Qd̄ scripsi scripsi.
id ē idelebilis scripti. Vbi exclamat Aug.
Q̄ ineffabile vim dine opatiōis etiā i cor-
dibz ignorantū. Idē. S̄z qd̄ loquimur
infanti pōtiffices. Nūq̄ em̄ p̄trea nō erit
vez q̄ iesus ait: rex lum iudeoz. Si cor-
rūpi nō pōt qd̄ pilat. scripsit: corrupti pōt
qd̄ veritas dixit. Ido em̄ pilat. qd̄ scripsit
scripsit: q̄ dñs quod dixit: dixit. Hec ille.
Notādum autem q̄ antiq̄tus t̄q̄ lex fie-
bat titulus: vn. memorialis: vt sit supra
sepulcra mortuoz vt oratur p̄ eis vt dicit
Hierō. Scd̄s p̄conialis vt ponit in poz-
tū: tuitatis ad laudē edificantiā: vel etiā
in liminibz domoz. Ita. xij. Ciuitas so-
lis vocabit vna. Tertio triumphalis q̄ p̄ti-
net cām z ordinē triūphi: z hic solet poni
in arcibz ciuitatis. Titul. autē crucis dicit
pōt m̄ozialis moꝝ ch̄i vt sit sensus Ie-
sus crucifixus q̄ rex iudeoz. Si tñ bene
p̄sideret titul. ille: magis ondit cām libe-
ratiōis ei. q̄ crucifixiōis. Tū q̄ iesus. i.
saluator. Tū q̄ nazaren. i. florid. z san-
ctus. Tū q̄ rex iudeoz. i. vere p̄fētūm.
Scd̄o dicit pōt p̄conialis regie p̄aris z
floride sc̄tatis. Tertio etiaz triūpha-
lis q̄ de diabolo: m̄oz morte triūphas
regnū eternū oibus p̄sistentibz z laudanti-
bus sanctissimū nomē iesu victoris nō s̄ssime
adh̄sūt. Itē nota. q̄ ibi erat litteralis va-
riatio s̄m triplex idioma propter tr̄m.
Primo p̄ singularē illaz linguaz em̄
nētā: hebraica p̄ iudeos legē habētes:
latina p̄ romanos mūdo ioperantes. gre-
ca p̄ philosophos sapiētes. Scd̄o p̄ter
dandā sp̄uale noticiā: q̄ scz legis iusticia:
mūdi sapia: z q̄ia mūdi regna ei futura
erāt q̄ pepēdit in cruce. Tertio p̄ h̄m̄e
q̄le victoriā. Et h̄ vt ois lingua p̄fiteat
q̄ dñs iesus ch̄s in gloria est dei patris:
vt d̄ Phil. ij.

Quartus est dolor vi-
tuperatiue situatiōis: qñ scz eleuata est et
plātata in foramen crux in q̄ iam p̄ ende-
bat fruct. nostre salutis. Et sic eleuat. ē
dñs iesus in cruce pendens positus inter
duos latrones: vt eis similis videret: ex

¶ Sermo De passiōe dñi

hoc infamaret. Amb. ¶ execrabilis in fa-
cto iniquitas iudeoz vt qñ latronē cruci-
figeret oim redētorē. Ipe ho h pmissit z
cū pctōibz voluit crucifigi: vt se oñderet
p pctōibz pati. Un̄ in hoc alia z alia fuit
intentio dei z iudeoz. Tūc impleta ē p-
pheta. Esa. liij. Et cū sceleratū reputatū
est. Itē vt dicit Leo papa ser. de passiōe.
Duo latrones vn̄ ad dexterā aliū ad sin-
istrā crucifigū vt in ipā patibuli specie de-
mōstraret illa q̄ in iudicio faciēda ē oim
hoim discretio. Et Aug. sup Joā. Ipa
cruz si attendas tribunal fuit. In medio
em iudicis cōstituto vn̄ qui credidit li-
beratus est: alter q̄ insultauit est dānatus
Iā em̄ significabat qd̄ facturū ē de viuis
z mortuis: alios ad dexterā z alios ad si-
nistrā positurus qui iudicabatur: et ita
iudicium minabatur. Hec ille. ¶ Nunc
itaq̄ o christiani. Hoc sentite in vobis
qd̄ z in christo iesu. Sentite inq̄ q̄ incre-
dibili dolore cruciabant mēbra illa scripsi-
ma iam oim debilitata cū penderet z su-
stineret totū pondus corporis p tres cla-
uos in cruce vel p quatuor s̄m quosdā hic
itaq̄ s̄ste o ania hūana dñi tui sanguine
redempta. Ecce rex tu saluator tu? pen-
dens in cruce. Ecce deus tuus p te cōdēna-
tus morte. Ecce homo purissim⁹ z inno-
centissimus tot⁹ respersus sanguine. Ecce
vita tua morti ad iudicata. Fixis igitur in
ei⁹ vulnera oculis interna pietate p̄sidera-
totū illud tenerū corpus sic grauitē vul-
neratū. Attēde z vide si est dolor: sicut do-
lor eius. Vide bñ quō magni clauī ferrei
sustinent totū corp⁹: z rēvera vltra q̄ dici
posset aut cogitari affligit. Perpende igitur
cū q̄nto dolore dñs stat in cruce z non
te tēdeat in suo seruitio stare. Sed vt ple-
nius hūc articulū expēdia⁹ z efficacius
ad cōpassionē dñice passiōis inducamur
Querē hic vtrū dolor ch̄i fuerit acerb-
simus ita q̄ excesserit omnē aliū dolorem
quozcūq̄. Rūdet Rich. in. iij. z Bon.
dis. xvj. z Tho. iij. p. sū. q. xlvj. q̄ quīs do-
lor ch̄i nō fuerit maxim⁹ oim dolorū sim-
pliciter cū dolor damnatorū sit maior eo:
fuit em̄ maxim⁹ oim dolorū huius vite.
Primo p̄t causa passiōis. pariebat em̄
nō p culpa p̄tia sed pro aliena: nō p ami-
cis lz p inimicis: z p his q̄s videbat in-
gratos. De h̄ etiā dicit Hubert⁹ li. ar-
borū crucifixe vite iesu ch̄i. lib. iij. q̄ ipse
videbat oia pctā p̄terita p̄sentia z futura
clarius z distincti⁹. ¶ Qualiq̄ mens humana
possit aliquod singulare cognoscere: que
peccata sibi faciebant q̄ncq̄ dolores excef-
siue acerbitarū: z hoc idē sibi faciebat qd̄
libet pctm̄ p se sumptū: ita q̄ qd̄libet pec-
catū mortale respectu anime ch̄i: erat si-
cut furca quinq̄s dentū vno ictu faciēns
q̄ncq̄ vulnerū aperturas. Primo qz pctm̄ ē
dī iniuriatiū. Secdo qz dīne vindicte pro-
uocatiū. Tertio qz horrēde macule in-
tra animā dei imaginē inflictiū. Quarto
qz totius regni grē destructiū. Quinto qz
pene eterne adq̄sitiū. Ch̄is aut̄ hō fm̄
naturā passibile hūit ista detestari z dole-
re q̄ntū exlegebat regula p̄fecte iusticie q̄
i ipso erat: ita q̄ de istis tāntū dolebat q̄ntū
iust⁹ erat. In ipso aut̄ fuerūt q̄ncq̄ nobiles
p̄ditōes ex q̄bus augebat h̄mōi doloris
excessus. Fuit ei p̄tio glē dei amato: pacē
meditator: aiay sponus: zelator: regni: grē
restaurator: z oim saluandoz redemptor.
Sic igit ch̄s q̄ntū deitatis gl̄iaz amauit
tātū doluit dedecus pcti. Et q̄ntū dilexit
pacē inf̄ deū z creaturā: tāntū doluit inimi-
ciciā ex pctō causatā. Et q̄ntū dilexit de-
corem aie: tāntū doluit turpitudinē macule
Et q̄ntū diligebat regnū gratie z gl̄ie: tūc
dolebat de eius destructiōe. Et q̄ntum
amabat quietē rationalis creature in do-
tātū dolebat de ei⁹ eterno cruciatu: z sepa-
ratōe. Hec Hubert⁹. Secdo fuit dolor
ch̄i acerbissim⁹ p̄t modū patiendi. Tū
p̄pter ḡnialitatē q̄ in oibz mēbris afflige-
bat. Tū etiā p̄pter p̄tinuitatē qz ei⁹ sus-
pēdiū p̄tinuabat z clauī semp magis ac ma-
gis affligebant pendente. Un̄ mox cōsi-
derat⁹ qz in cruce ē acerbissim⁹ qz p̄figit i lo-
cis neruosis z maxime sensibilibz. Tertio
p̄t q̄ntatē seu cōditionē patientis. I. p̄t
maximā cōplexionis eq̄litate z sensus vi-
uacitate. Unde qz null⁹ potuit ei equari
in equalitate cōplexionis z sensus viuacita-
te: qz se z corpus eius formatū est virtute
spūsc̄i. Ideo dolor ei⁹ fuit oim dolorū
acutissimus. Ad didit etiā thomas aliam
rationē ex puritate dolorū: Hā i aliis patiē-
tibz mitigat tristitia iterior: z ē dolor exte-
rior: ex aliq̄ p̄sideratiōe rōnis p q̄ndā dicit

de dolorosa crucifixiōe XXXVII

nationē suā redundantia a superiorib⁹ vi-
ribus ad inferiores qd̄ in ch̄zo patiere nō
fuit. Nam fm̄ Dam. vnicui⁹ q̄ virtū p̄mis-
sum est agere id qd̄ est sibi p̄p̄uū. Fr̄e dic̄
Hubertinus vbi supra q̄ oēs passioēs la-
bores ⁊ dolores aut martyria q̄ fuer̄t sūt
aut erūt in q̄buscūq̄ electis: plenissime in
corde suo recepit christus: ita q̄ nihil pes-
nale est receptū a q̄cūq̄ electo quod non
fuerit cordi ch̄zi multo fort⁹ infixū q̄ in
illo q̄ sustinuit: nō solū in generali s̄ in spe-
ciali multo distinctius q̄ q̄ suscepit. Hec
ille. **Q**uasi aia hūana licet nō ignozes q̄n-
tū boni passio illa p̄ferat mūdo: tñ si qua
sūt in te pietatis: siq̄ charitatis: siq̄ cōpas-
sionis insignia: visceroso pietatis affectu
cōpatere ⁊ emitte lachrymas. **Q**uasi ingra-
ti sūt q̄ nō cōpatiunt. De q̄bo p̄q̄rit salua-
tor per os Bern̄. **H**ō vide qd̄ p̄ te patior
ad te clamo q̄ p̄ te morior: nō est dolor sic
q̄ crucior. **V**ide penas q̄bo afficioz. vide
clauos q̄bus allicior: si est tant⁹ dolor ex-
terior: interior plangit⁹ est ḡuioz: tā ingra-
tū dū te experior. **I**dē Tu in choreis ex-
tēdis b̄bia in modū crucis p̄f̄ vanita-
tis gaudiū: ⁊ ego ea p̄f̄ te extensa habui
p̄f̄ opprobriū. **L**ū itaq̄ sic ch̄z oia mē-
bra sua dolorib⁹ ⁊ passionib⁹ exposuerit p̄
salute n̄ra: nob̄ durā nō sit n̄ra mēbra ex-
ponere sc̄tis opib⁹ p̄ dei reuerētia.

Quintus est dolor illu

sue participatiōis: q̄n̄ sc̄z in ei⁹ opprobriū mi-
lites diuiserūt vestimēta sua in quatuor p̄-
tes sic erāt quatuor milites: ⁊ hoc factū est
in p̄ntia ei⁹. **E**t q̄ tunica superior vtiliter
scindi nō poterat: q̄ erat sine sutura reticla-
to opere facta siue textili ad modū birro-
tū: nō integrā ad vnū sortioe venire malue-
rūt: nec dubiū q̄n̄ exinde grauis fuerit do-
lor cordi iesu cū sic videret se cōterni. **D**e
autē q̄ brā virgo illā tunicā p̄: ijs manib⁹
fecerat ⁊ iesu crescēte paulatim cōtuerat.
Aug⁹. **Q**uadrupartita vestis dñi n̄ri iesu
ch̄zi q̄drupartita figurauit ei⁹ eccl̄iaz: q̄-
tuor. i. p̄tibus in orbe diffusam ⁊ in eisdem
equaliter. i. p̄corditer distributā. **T**unica
vero illa sortita: oim̄ partū feat vnitates
q̄ charitatis vinculo cōtinet. **S**i autē cha-
ritas et sup̄eminentiōe habet viā ⁊ sup̄-
eminet scientie ⁊ sup̄ oia p̄cepta ē: fm̄ illō

sup̄ oia autē hec: charitatē habete: merito
vestis q̄ significat: desup̄ cōtēta p̄hibet.
Et addidit: p̄ totū: q̄ nō p̄o ei⁹ est exper-
s q̄ p̄tinere videt ad totū: a q̄ toto catholi-
ca vocatur eccl̄ia. incōsuetis autē ne alq̄n̄
dissuatur: ad vnū puenit q̄ in vnū oēs col-
ligit. **I**n sorte autē gra dei cōmēdata est:
cū em̄ fors mittitur nō p̄sone cuiusq̄ vel
meritis sed occulto dei iudicio creditur.
Hec Augustin⁹.

Sextus est dolor cōfus

sue derisiōis: q̄n̄ vics multipliciter deride-
bant eū in cruce pendentē. **Q**uibusdā effi-
sedentib⁹ ⁊ eū obseruantib⁹: alij p̄tereun-
tes iuxta viā blasphemabāt: ⁊ in signum
derisiōis dicebant. **V**ab: qd̄ est interie-
ctio insultātis ⁊ peridē: q̄ destruis replū
dei: vt dixisti: ⁊ in triduo illud reedificas
saluū fac te metip̄m. **S**i fili⁹ dei es descē-
de d̄ cruce. q̄ d. nō potes. **I**dē pater tua fal-
sitas. **C**hr̄yso. ser. de pas. **S**ecōtrario q̄
filius dei est iō nō descendit de cruce: nam
ideo venit vt crucifigeret p̄ nobis. **I**dē
ibidē. **C**ōsidera vocē filioz diaboli quō
imitant vocē paternā. **D**iabolus em̄ dice-
bat. **V**it̄e te deo: sum si filius dei es. **E**t
iudei dicūt. **S**i filius dei es descende de
cruce. **R**abanus. **S**i autē tūc de cruce des-
cēderet insultantib⁹ cedens: virtutē nob̄
patientie nō demonstraret: s̄ expectauit
paululum irrisiōne sustinēt: ⁊ q̄ de cruce
surgere noluit: desepulchro resurrexit.
Moraliter p̄ sedētes intelligi possunt de-
liciosi ⁊ acidiosi q̄ delictijs carnis intēdūt
⁊ p̄ p̄tereūtes cupidit̄ ⁊ auarū q̄ p̄tereūtia
sequūtur ⁊ viā iusticie p̄tergrediūt: p̄ stan-
tes autē de q̄bo statim dicem⁹ intelligūtur
sup̄bi erecti q̄ oēs ch̄zo crucifixo illudūt.
Idē p̄nc̄ pes sacerdotū stātes cū scribis ⁊
seniorib⁹ dicebāt ad alterutrū. **A**lys **A**ly-
s fecit seip̄m nō potest saluū facere: si
hic est ch̄z dei elect⁹ descendat de cruce
⁊ credim⁹ ei. **H**ierony. **F**rauc̄ilēta p̄mis-
sio. **Q**uid em̄ plus: viuētē adhuc de cruce
descendere: an de sepulchro mortuū resur-
gere. **R**esurrexit ⁊ nō cred distis ergo ⁊ si
de cruce descenderet: non crederetis. **S**z
mibi videtur hoc demones imittere: sta-
tū em̄ vt crucifixus est dñs senserunt
virtutē crucis et intellexerunt fractas eē

Sermo de passione dñi De

utres suas z ideo hoc agūt vt de cruce de
scendat: sed dñs sciens aduersarioꝝ insidi
as: pmanet in pabulo vt diabolū destru
at. **Hec Hiero.** Legit etiā demonē stetit
se sup brachiū crucis z cōsiderasse an ali
quid peccati in ch̄o inueniret. Unde di
sapulis in cena dixerat dñs. Venit enim
pnceps mūdi huius. i. amatoꝝ mūdi: sed
in me nō habet q̄c̄q̄. **Uñ Greg.** Euran
dū nobis est z cū magnis q̄tidie stentibus
cogitandū q̄ terribilis sua in nobis ope
ra requirit in die nostri ex̄sus pnceps
mundi huius veniat: si etiā ad deū in car
ne morientē venit. **Hec ille.**

Septim⁹ est dolor im

properatū cōuictarōis: qz scz latrones im
properabant ei z cōuictabant. **fm Aug⁹.**
plurale ponit pro singulari. in **Matth.** qz
vnu tm̄ blasphemabat **Uel fm Hiero.**
p̄mo vterqz blasphemauit: s̄visis signis
in elemētis z rebz insensatis vn⁹ credidit
z penituit. vn̄ cū vn⁹ blasphemādo dice
ret. Si tu es ch̄s saluū te fac z nos. **Al**
ter increpabat eum dicens. Neqz tu times
deū q̄ in eadē damnatiōe es. i. mortis. **Et**
nos qdē iuste: nā digna factis recipimus
supplicia: z ita cōfiteretur culpā suā: z etiā
ch̄i innocentia. **Uñ hic autē n̄bil mali gef**
st. **Aug⁹.** Quis eū docebat nisi q̄ iuxta eū
pendebat: erat illi fixus a latere s̄z habi
tabat in corde. **Scdm̄ hiero.** in duob⁹ **las**
tronib⁹ notat vterqz ppl̄s scz iudeoz z gē
tiliū: vterqz em̄ p̄mo dñm blasphemauit
postea signoꝝ multitudine alter exterrit⁹
tus p̄nāz egit: z vsqz h̄q̄ste iudeos incre
pat blasphemātes. **Do:** aliter q̄ alter **las**
tronū murmurabat: alter nō: signat q̄ ali
qui patienter tribulationē sustinet z coro
nam merentur. **Alij** sūt impatientes z da
minationē cōsequūt. **Unde** de impatien
tibz ait **Hugo.** **Hic** autē hoies qñ penā susti
nent. **Si** meruissēmus nō erubescerem⁹.
nūc autē in iste pati nobis est ignominio
sum: it̄o s̄o si p culpa pater⁹ erubescē: si
sine culpa gloriare. **Latro** magis vis esse
q̄ ch̄us z forte sinister z blasphematoꝝ.
Hec ille. **Hos** itaqz dolores p̄dictos cor
de deuoto recolētes z ch̄i iesu gratiam
recognoscentes. **Hoc** in vobis sentire qd
et in ch̄o iesu.

Extra est consideratio gratioꝝ: locutō
nis: quō scz dñs iesus in cruce pen
dens septē s̄ba omni dulcedine plena gra
tiosissime prulit. **Uñ s̄z Aug.** **Se** habuit
in cruce sic maḡi cathedra docēs. **Sūt**
igif huiusmōi s̄ba septem.

Primū: est s̄bū admirāde miseratiōis

Secm̄: ē desiderāde donatiōis

Tertū: est verbum cōmendande cont

federationis.

Quartum: est verbū contemplande de

relictionis.

Quintū: est verbum memorande art

tractionis.

Sextū: est verbum magnificande cont

sumationis.

Septimū: est verbum imitande cōmē

datiōis.

Primū igif est verbum

zē. **h̄bū** ptulit in ip̄o actu crucifixōis qñ

miscōiter p suis crucifixoribz orauit dices

P̄ ignosce illis qz nesciūt qd faciūt. **Uñ**

dor⁹. **Disce** ch̄iane a ch̄o toleratiā quia

palmis ē percussus: flagellat⁹: cecus: sp̄tus

illusus: clavis affixus: sp̄nis cōonatus:

moꝝte dānatus: oim̄ tñ inemor clamat.

P̄ ignosce illis qz. **zē** **Hec ille.** **fm** **Be**

dā. **Nō** frustra orauit: s̄z p his q̄ post pas

sionē crediderūt ipetrauit. **Uñ** dñ in actibz

ap̄toꝝ q̄ vna die quērsi sūt etiā milia: z in

alia die quērsi milia. **Per** hāc ēr vocē mul

ti de turba iudeoz altantiū p̄p̄cti sunt z

penituerūt: vt dñ in euāgelio nazareoz.

Q̄ s̄bū admirāde miseratiōis inexplicat

bilis charitatis: z patientie indicabilis.

In hoc autem est triplex signum charita

tis z misericōie. **Primo** qz p crucifixoribz

orauit. **Secm̄** qz oionis lachrymas adūxit

Tertio qz cū clamore valido. **Heb. y.** **Cū**

clamore valido z lachrymis offerēs zē.

Berū. **Ascēdit** in altrū vt maḡ audiret:

fortit̄ clamauit vt null⁹ excusaret: clamor

ri lachrymas addidit vt hō compareret.

Aug. **Lur** formica: cinis: puluis z fauilla

vindictā expetis: cū videas dñm glē inu

rias marias remittētē: **Itē** apparuit dñi

benignitas i h̄ qz p exauditiōe orōnis sue

allegauit dices: qz nesciūt qd faciūt. **P̄.**

Nescierūt neqz intellexerūt: in tenebz am

bulāt. **Distēs** qdē crucifigētes eū cū gē